Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2019/1009 muuttamisesta EU-lannoitevalmisteiden digitaalisten tuoteselosteiden osalta”

(COM(2023) 98 final – 2023/0049 (COD))

(2023/C 293/16)

Esittelijä: **John COMER**

Lausuntopyyntö	Euroopan parlamentti, 13.3.2023
	neuvosto, 6.3.2023
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 114 ja 304 artikla
Vastaava jaosto	maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö
Hyväksyminen jaostossa	1.6.2023
Äänestystulos	38/0/2
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	
Hyväksyminen täysistunnossa	14/06/2023
Täysistunnon numero	579
Äänestystulos	
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	209/0/4

1. **Päätelmät ja suositukset**

Euroopan talous- ja sosiaalikomitea (ETSK) toteaa seuraavaa:

1.1 Lannoitevalmisteiden digitaalisten tuoteselosteiden vapaaehtoinen tarjoaminen on erittäin myönteinen edistysaskel, ja talouden toimijoita olisi kaikin tavoin kannustettava siirtymään niiden käyttöön.

1.2 Digitaalisen kuilun riskiä on seurattava tarkasti. Huolimatta säännöksestä, jonka mukaan vaihtoehto digitaaliselle tuoteselosteelle on oltava saatavilla pyynnöstä, digitalisaatio saattaa jättää jotkin haavoittuvassa asemassa olevat ryhmät entistä enemmän jälkeen. Olisi suositeltavaa selventää tarkemmin, millä aikataululla ja miten vaihtoehto toimisi käytännössä.

1.3 Komission ehdottamien toimien lisäksi digitaalisen tuoteselosteen käyttöön ottavien talouden toimijoiden olisi erikseen suositeltava loppukäyttäjille digitaaliseen tuoteselosteeseen tutustumista ja kannustettava siihen.

1.4 Joitakin loppukäyttäjiä huolestuttaa digitaalisiin tuoteselosteisiin mahdollisesti yhdistettävä liiallinen seuranta. On annettava riittävät takeet siitä, että tarpeetonta seurantaa ei tapahdu.

1.5 ETSK suhtautuu myönteisesti tähän ehdotukseen, koska siinä kiinnitetään huomiota lannoitevalmisteiden tehokkaaseen käyttöön ja koska se vähentää kustannuksia ja edistää maatalousalan digitalisointia, mikä on tervetullutta.

1.6 Sekä fyysisessä että digitaalisessa tuoteselosteessa olisi korostettava suositusta siitä, että maaperästä olisi otettava näytteitä ennen lannoitevalmisteiden käyttöä, sillä se olisi hyödyksi ympäristölle ja säästäisi rahaa.

1.7 Viestinnän selkeyden varmistamiseksi ehdotuksessa olisi määriteltävä fyysisten tuoteselosteiden rakenne ja muoto, kirjasimen vähimmäiskoko mukaan luettuna.

1.8 On suositeltavaa, että digitaalisen tuoteselosteen liittämistä vähintään 1 000 kilogrammaa painaviin lannoitevalmisteiden pakkauksiin edellytetään ainoastaan silloin, kun talouden toimijat päättävät käyttää digitaalisia tuoteselosteita. Alle 1 000 kg:n painoisten lannoitevalmisteiden pakkauksissa olisi aina edellytettävä fyysistä tuoteselostetta, vaikka talouden toimijat päättäisivät käyttää digitaalista tuoteselostetta.

2. **Taustaa**

2.1 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/1009 ([1]) otettiin käyttöön merkintävaatimuksia, jotka ovat paljon laajempia kuin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 2003/2003 ([2]) säädetyt vaatimukset. Uudessa asetuksessa otettiin huomioon uudet yhteiskunnalliset vaatimukset ja huolenaiheet sekä se, että uusien sääntöjen myötä EU:n markkinoille tulisi innovatiivisia ja tuntemattomia lannoitevalmisteita, jotka edellyttävät käyttäjille annettavia yksityiskohtaisempia ohjeita.

2.2 Liian runsaita tuoteselosteita on vaikea lukea. Loppukäyttäjän tarvitsema olennainen tieto voi hämärtyä, jos yksityiskohtaista tietoa on liian paljon.

2.3 Talouden toimijat pitävät tällaisten tuoteselosteiden hallinnointia hankalana, ja tiheä tarve päivittää merkintöjä aiheuttaa kustannusten nousua.

2.4 Ehdotuksella asetuksen (EU) 2019/1009 muuttamisesta on samat yleiset tavoitteet kuin nykyisellä asetuksella (EU) 2019/1009 eli ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun korkean tason varmistaminen ja sisämarkkinoiden moitteeton toiminta.

2.5 Komissio on havainnut kaksi erityistä ongelmaa, joihin ehdotuksella pyritään puuttumaan:

— fyysisten tuoteselosteiden luettavuus, jota on tarve parantaa

— talouden toimijoiden suorittama tuoteselosteiden hallinnointi, jota tulee helpottaa.

2.6 Asetuksen (EU) 2019/1009 6 artiklan 7 kohdan mukaan fyysisessä tuoteselosteessa on esitettävä kaikki liitteessä III vaaditut merkinnät.

2.7 Ehdotuksella otetaan käyttöön EU-lannoitevalmisteiden tuoteselosteiden vapaaehtoinen digitalisointi. Valmistajat, maahantuojat tai jakelijat voivat päättää, ryhtyvätkö ne käyttämään EU-lannoitevalmisteissa digitaalisia tuoteselosteita.

2.8 Talouden toimijat, jotka valitsevat digitaalisen tuoteselosteen, voivat sisällyttää siihen kaikki liitteessä III vaaditut merkinnät, jos lannoitevalmisteita toimitetaan talouden toimijoille, jotka eivät ole niiden loppukäyttäjiä. Myös lannoitevalmisteet, jotka toimitetaan irtotavarana tai yli 1 000 kg:n pakkauksissa, voidaan toimittaa mille tahansa taholle, myös loppukäyttäjille, pelkällä digitaalisella tuoteselosteella varustettuina.

2.9 Digitaalista tuoteselostetta käyttävän talouden toimijan on esitettävä digitaalisen tuoteselosteen lisäksi fyysinen tuoteseloste silloin, kun lannoitevalmisteita toimitetaan loppukäyttäjille enintään 1 000 kg:n pakkauksissa.

2.10 Fyysisessä tuoteselosteessa on oltava kaikki ihmisten terveyden ja ympäristön suojelua koskevat ja tärkeimmät valmisteen maataloudellista tehoa ja sisältöä koskevat tiedot sekä muu oston jälkeen tarvittava informaatio, kuten tiedot turvallisesta varastoinnista ja hävittämisestä.

2.11 Ehdotuksessa vahvistetaan tuoteselosteiden digitalisointia koskevat yleiset säännöt tekemättä eroa ammattikäyttäjien ja muiden loppukäyttäjien välillä. Talouden toimijoiden on erityisesti varmistettava, että digitaalinen tuoteseloste on saatavilla maksutta ja helposti kaikkialla EU:ssa viiden vuoden ajan sen jälkeen, kun tuote on saatettu markkinoille. Fyysisessä tuoteselosteessa on oltava tietoväline (esimerkiksi QR-koodi tai URL-osoite), jotta digitaalinen tuoteseloste on helposti saatavilla ilman erityistä tai yksilöllistä sovellusta. Digitaalisen tuoteselosteen sisältämät liitteessä III vaaditut tiedot on esitettävä erillään muista, markkinointia tai muita erityistarjouksia koskevista tiedoista. Digitaaliseen tuoteselosteeseen ei saa yhdistää tarpeetonta seurantaa.

2.12 Digitaalisten tuoteselosteiden tiedot on pyynnöstä asetettava saataville myös vaihtoehtoisin keinoin, jotta voidaan ottaa huomioon sellaisten haavoittuvassa asemassa olevien käyttäjien tarpeet, joille digitaaliset tuoteselosteet ovat vieraita tai jotka eivät halua käyttää niitä.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2019/1009, annettu 5 päivänä kesäkuuta 2019, EU-lannoitevalmisteiden asettamista saataville markkinoilla koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja asetusten (EY) N:o 1069/2009 ja (EY) N:o 1107/2009 muuttamisesta sekä asetuksen (EY) N:o 2003/2003 kumoamisesta (EUVL L 170, 25.6.2019, s. 1).

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 2003/2003, annettu 13 päivänä lokakuuta 2003, lannoitteista (EUVL L 304, 21.11.2003, s. 1).

2.13 Jos digitaalinen tuoteseloste ei ole tilapäisesti jostain syystä saatavilla, vaihtoehtoinen keino on tarjottava ilman pyyntöä.

2.14 Ehdotuksessa annetaan komissiolle valta mukauttaa liitettä III edelleen siten, että yhteiskunnan kehityksestä riippuen päätetään, mitkä enintään 1 000 kg:n pakkauksiin sisällytettävät merkinnät voitaisiin tarjota loppukäyttäjille digitaalisessa muodossa.

2.15 Komissio toteaa, että ehdotus noudattaa EU:n laajempaa toimintapolitiikkaa, joka koskee vihreän ja digitaalisen siirtymän haasteiden ratkaisemiseen tähtäävää Euroopan vihreän kehityksen ohjelmaa.

2.16 Ehdotuksen tarkoituksena on tehostaa lannoitevalmisteiden käyttöä, alentaa merkinnöistä aiheutuvia kustannuksia ja edistää maatalousalan digitalisointia samalla kun varmistetaan johdonmukaisuus kestävää ja älykästä tulevaisuutta koskevan EU:n laajemman toimintapolitiikan kanssa.

3. **Yleistä**

3.1 ETSK suhtautuu myönteisesti ehdotukseen ottaa käyttöön lannoitevalmisteiden digitaaliset tuoteselosteet. Se on osa yleistä suuntausta laajentaa tuotetietojen ja tuotemerkintöjen digitalisointia.

3.2 EU:n laajuiset työsuojelu- ja ympäristönormit täyttävien (CE-merkinnällä varustettujen) lannoitevalmisteiden toimituksiin voitaisiin jatkossa liittää tietoja digitaalisessa tuoteselosteessa.

3.3 Liian runsaat tuoteselosteet ovat merkittävä ongelma. Olennaisia tietoja on usein vaikea löytää, joten loppukäyttäjillä on toisinaan taipumus jättää liian yksityiskohtaiset merkinnät huomiotta. Asetuksen liitteessä III, sellaisena kuin sitä sovelletaan tällä hetkellä, fyysiseen tuoteselosteeseen pyritään selvästi sisällyttämään liikaa tietoa. Mahdollisuus käyttää digitaalisia tuoteselosteita on merkittävä edistysaskel. Digitaalisten tuoteselosteiden ansiosta fyysiseen selosteeseen voidaan sisällyttää todella olennaiset tiedot sekä linkki digitaaliseen tuoteselosteeseen.

3.4 Ehdotuksessa annetaan komissiolle valta mukauttaa liitettä III edelleen päättämällä, mitkä merkinnät voidaan toimittaa digitaalisesti. Toimivallan siirron ansiosta komissio voi siirtää nykyisin fyysisessä tuoteselosteessa esitettäviä elementtejä digitaaliseen tuoteselosteeseen.

3.5 Digitaalisessa tuoteselosteessa on oltava tiedot, joiden avulla voidaan tunnistaa tuotteen valmistaja ja ottaa tähän yhteyttä, CE-merkintä sekä kaikki vastaavat viittaukset ilmoitettuun laitokseen.

3.6 Ehdotukseen ei sisälly säännöksiä fyysisen tuoteselosteen koosta ja ulkoasusta.

3.7 Lannoitevalmisteiden tehokkaampi käyttö on tärkeä osa Pellolta pöytään -strategiaa, jossa asetetaan tavoitteeksi vähentää ravinnehävikkiä 50 prosentilla ja lannoitteiden käyttöä 20 prosentilla vuoteen 2030 mennessä. Komission mukaan käsillä oleva ehdotus tukee lannoitevalmisteiden käytön tehostamissuuntausta. Maaperän testausta ei ole pakko sisällyttää fyysiseen tuoteselosteeseen, mutta se kannustaisi lannoitevalmisteiden tehokkaampaan käyttöön.

3.8 Jos talouden toimijat ottavat käyttöön digitaalisen tuoteselosteen, loppukäyttäjälle tulisi esittää erityisen vahva suositus tutustua siihen, jotta tuotetta koskevista pakollisista tiedoista saadaan mahdollisimman suuri hyöty.

3.9 Digitaalisen tuoteselosteen käyttöönotto on talouden toimijoille vapaaehtoista. Digitaalisten tuoteselosteiden laajemman käytön edistämiseksi talouden toimijoita olisi kuitenkin ensisijaisesti kannustettava siirtymään niiden käyttöön.

3.10 Tarvetta lannoitevalmisteiden käytön tehostamiseen korostetaan vuonna 2022 annetussa lannoitteita koskevassa komission tiedonannossa ([3]). Digitaalisten välineiden käyttö on keskeinen edellytys tässä prosessissa.

3.11 Digitaalisten tuoteselosteiden käytön ansiosta olisi oltava mahdollista tiedottaa lannoitteiden ominaisuuksista nykyistä paremmin ja tehostaa lannoitteiden käyttöä, mikä on hyödyksi ympäristölle ja tuottaa säästöjä loppukäyttäjille.

3.12 ETSK on tyytyväinen siihen, että digitaalista tuoteselostetta koskevat ehdot otetaan käyttöön EU:n tasolla, sillä näin luodaan tasapuoliset toimintaedellytykset ja parannetaan sisämarkkinoiden toimintaa, samalla kun varmistetaan asetuksessa (EU) 2019/1009 edellytetty suojelun korkea taso. Lisäksi digitaalisten tuoteselosteiden järjestelmään voidaan tehdä muutoksia vain EU:n tasolla.

([3]) Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Lannoitteiden saatavuuden ja kohtuuhintaisuuden varmistaminen” (COM(2022) 590 final) (EUVL C 184, 25.5.2023, s. 109).

3.13 Ehdotuksen mukaan yli 1 000 kg:n painoisia pakkauksia olisi pidettävä irtotavaratoimituksina. Olisi ollut suositeltavaa, että 1 000 kg:n pakkauksia pidettäisiin irtotavaratoimituksina ja että alle 1 000 kg:n pakkauksiin edellytettäisiin fyysistä tuoteselostetta digitaalisen tuoteselosteen lisäksi.

3.14 Haavoittuvassa asemassa olevia käyttäjiä uhkaava digitaalisen kuilun riski edellyttää lisäselvityksiä. Komission ehdotuksessa todetaan, että digitaalisen tuoteselosteen tiedot on oltava pyynnöstä saatavilla vaihtoehtoisin keinoin. Ehdotuksessa ei kuitenkaan säädetä, miten nopeasti tällainen vaihtoehto tulisi asettaa haavoittuvassa asemassa olevien loppukäyttäjien saataville.

3.15 ETSK korostaa tarvetta varmistaa, ettei digitaalisiin tuoteselosteisiin yhdistetä tarpeetonta seurantaa.

Bryssel 14. kesäkuuta 2023.

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Oliver RÖPKE